

مدرس : حسین حیدری

دبیر مطالعات اجتماعی دبیرستان نمونه دولتی شهید مطهری

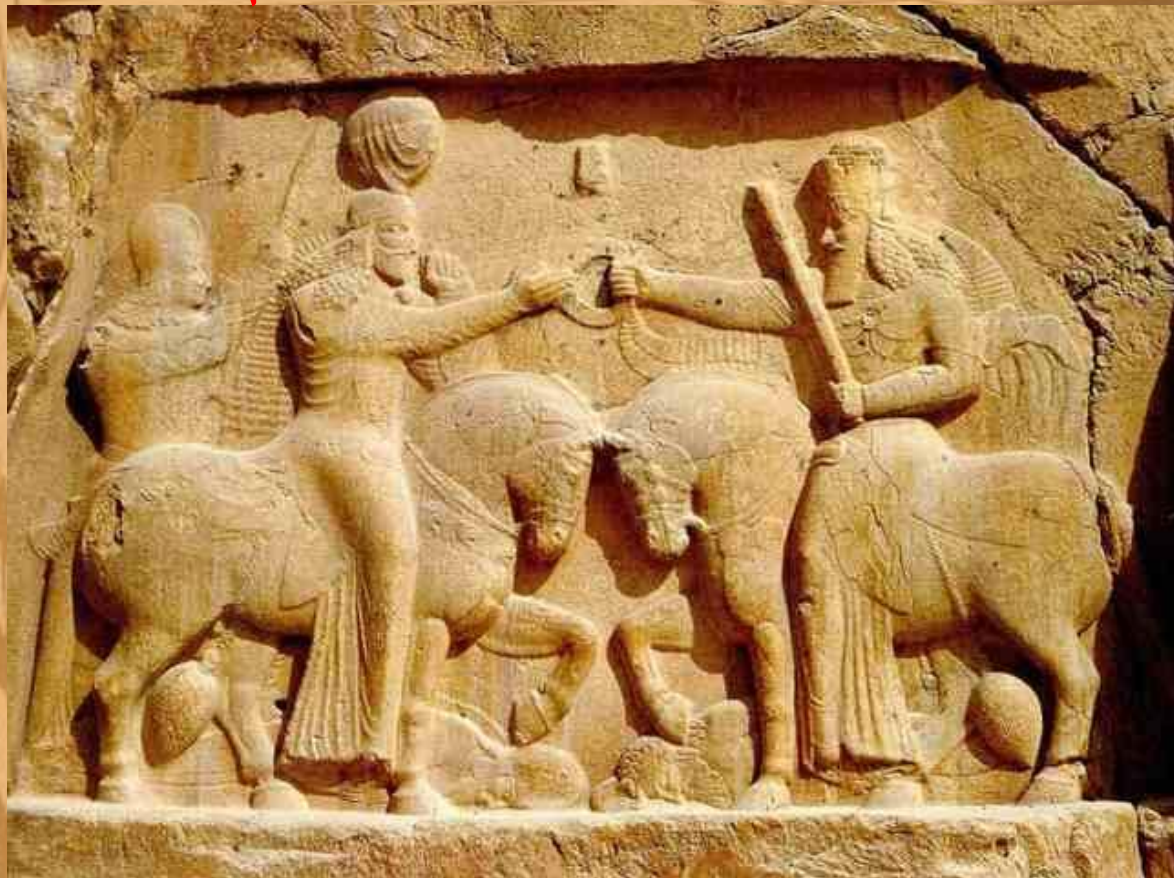
ناحیه یک کرج

با سپاس از تهیه کننده پاورپوینت :
خانم فاطمه سیل سفور

درس ۲۰

مطالعات اجتماعی پایه هفتم

امپراتوری های ایران باستان چگونه کشور را اداره می کردند؟

اهداف درس ۲۰

پس از پایان درس ۲۰ باید دانش آموزان :

- ۱- نوع حکومت در ایران باستان را بشناسند و ویژگی های آن را توضیح دهند.
- ۲- نحوه اداره حکومت توسط پادشاهان در ایران باستان را شرح دهند.
- ۳- دلایل ناراضی بودن مردم از بیشتر پادشاهان ایران باستان را بدانند.
- ۴- دلیل تقسیمات کشوری توسط پادشاهان ایران باستان را بشناسند و توضیح دهند.
- ۵- پایتخت های مهم حکومت های ایران باستان را نام ببرند.
- ۶- بتوانند قلمرو حکومت ها را با هم مقایسه کنند.
- ۷- دشمنان خارجی ایران در دوره باستان را بشناسند.
- ۸- نحوه تشکیلات نظامی ایران باستان را شرح دهند.
- ۹- بتوانند ابتکارات نظامی ایرانیان باستان را نام برده و توضیح دهند.

نوع حکومت:

شیوه پادشاهی ← تاجگذاری شاهان در حضور بزرگان در کاخ

شاه = قدرت مطلق

حکومت موروثی: از پدر به پسر به ارث می رسد

گاه درگیری و خونریزی بر سر به دست آوردن قدرت وجود داشت.

شاهان ایران باستان خود را برگزیده آسمان و نماینده اهورامزدا می دانستند.

کتیبه داریوش در بیستون:

به خواست اهورامزدا من شاه
هستم. اهورامزدا شاهی را به من
عطا فرمود.

البته این عقیده هم وجود داشت که اگر شاه از مسیر **قانون و عدالت** منحرف شود، حمایت اهورایی از او گرفته خواهد شد و **بزرگان و موبدان** می توانستند **شاه را عزل** یا برکنار کنند.

فرمانروایی مطلق شاه بر امور اداری، نظامی و مذهبی

صدور فرمانهایی (قانون) برای اداره کشور

زدن مهر مخصوص شاه بر روی نامه های مهم و فرمانها

مهر سلطنتی داریوش هخامنشی، طول مهر ۳/۵ سانت است و در موزه بریتانیا در لندن نگهداری می شود. اسم داریوش روی مهر به سه خط ایلامی، پارسی و بابلی نوشته شده است.

توجه:

به نظر شما چرا اسم داریوش به سه زبان بر روی مهر نوشته شده است؟

زیرا در آن زمان داریوش بر تمام این سرزمین ها حکمرانی داشته است.

در دوره **اشکانیان** نفوذ و قدرت شاهان مانند سایر شاهان ایران باستان نبود.

خاندان های محلی نفوذ و قدرت زیادی داشتند و شاه باید با آنها مشورت می کرد.

مجلس مهستان

مجلس بزرگان

مجلس شاهی

مقامهای حکومتی:

قلمرو وسیع ایران باستان ← شغل ها و مقامات مختلف برای اداره کشور

هزینه های زیاد دربار شاهان ← گرفتن مالیات از مردم

وزیر بزرگ	مهم ترین مقام بعد از شاه و مسئول کارهای اداری مملکت بود.
رئیس دربار یا تشریفات	مسئول رسیدگی به کارهای کاخ شاهی (مراسم و جشن های مختلف، انبار و ذخیره کردن محصولات غذایی در کاخ، توزیع جیره * کارکنان، نظارت بر کار هنرمندان، صنعتگران داخل کاخ و...) بود.
منتشیان و دبیران	کارهای اداری و مالی و نوشتن نامه ها بر عهده آنها بود و گاه به چند زبان آشنایی داشتند.
مأموران مخفی شاه	اولین بار در زمان داریوش افرادی به عنوان مأمور مخفی انتخاب شدند که به آنها چشم و گوش های شاه می گفتند. مأموران مخفی شاهان از قسمت های مختلف کشور گزارش تهیه می کردند و به شاه می دادند.

تقسیمات کشوری:

تقسیم کشور به ۲۳ قسمت توسط داریوش برای اداره بهتر کشور

هر قسمت = یک ایالت

هر ایالت یک **شهربان** از مقام های حکومتی یا اعضای خاندان شاه داشت.

همه بخش ها از مرکز فرماندهی (پایتخت) دستور می گرفتند و موظف بودند

کارها را طبق نظر شاه انجام دهند.

پایتخت ها:

پادشاهان معمولا شهرهای بزرگ و پرجمعیت را به عنوان پایتخت انتخاب می کردند و در آن کاخ های بزرگ و بناهای عظیم می ساختند.

همدان (هگمتانه)	مادها
شوش (پایتخت زمستانی) همدان (پایتخت تابستانی) تخت جمشید بابل	هخامنشیان
صد دروازه (دامغان) و تیسفون	اشکانیان
تیسفون	ساسانیان

سپاه و قدرت نظامی:

حمله دشمنان از شرق و غرب به سرزمین ایران

یونان و روم

پوشاندن زره بر نوجوانان، بستن کمر بند چرمی (نشانه جنگ و شکار)

آموزش نظامی شاهان از دوره نوجوانی و به عهده گرفتن فرماندهی جنگ ها

سوار کاری

اشکانیان ← جنگاوران ← پیاده نظام و سواره نظام ← مهارت در:

تیراندازی

ابتکارات ایرانیان در تشکیل سپاه و فنون نظامی:

داریوش
هخامنشی

تشکیل سپاه
جاویدان

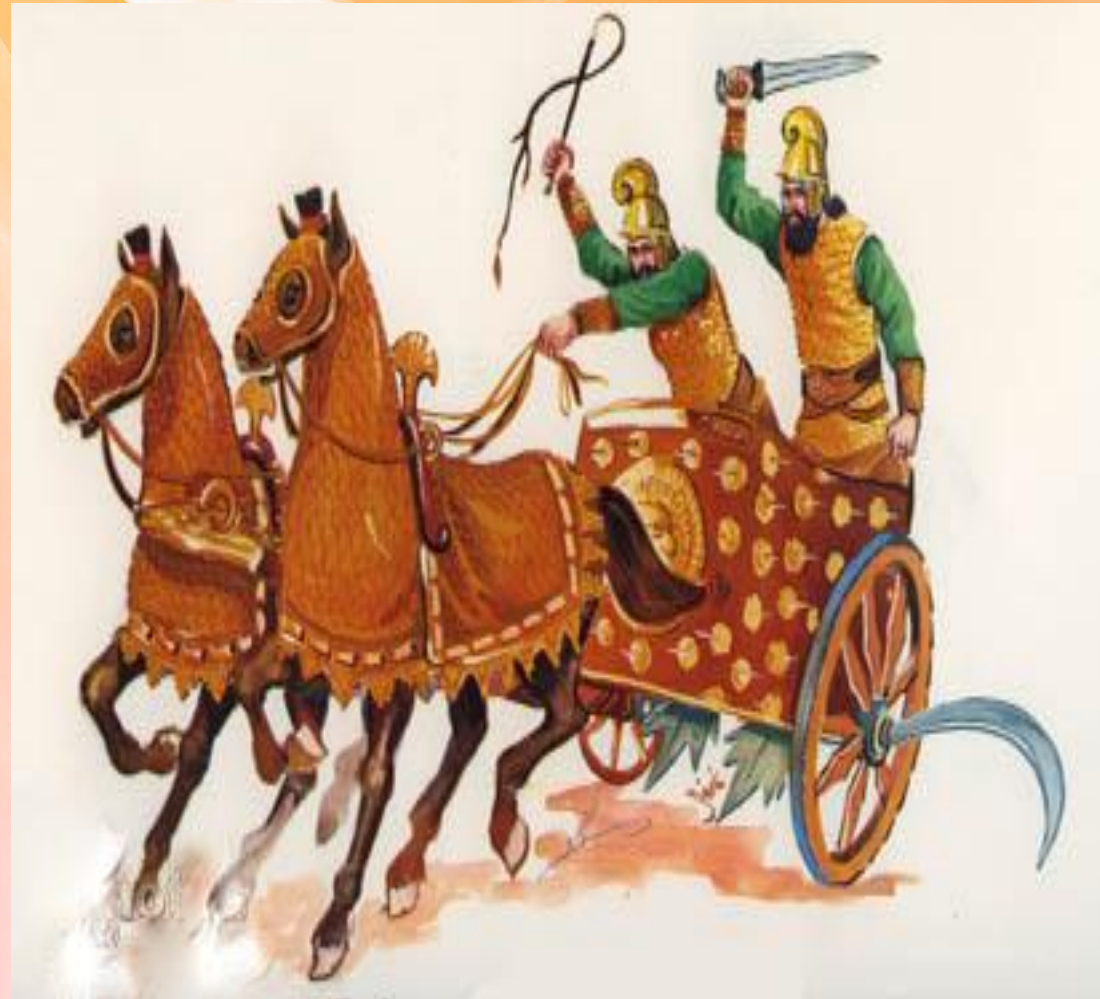

ده هزار نفر، تقسیم در گروه های ۱۰ نفری

هر گاه کسی از بین می رفت یک فرد جنگاور
دیگر که ذخیره بود جای او را می گرفت و
تعداد افراد هیچ گاه کم نمی شد.

اختراع ارابه داس دار:

این ارابه در هر سمت خود به شمشیرهای تیز و در مرکز به کاردهای داس مانند مجهز بود و هنگام حرکت از دو طرف هر چیزی را بر سر راه اسب ها تکه تکه می کرد.

برج های بلند و چوبی و چرخدار

به دستور کوروش ساخته شدند.

این برج ها متحرک بودند و در داخل آنها کمانداران قرار می گرفتند و از بالای برج ها در موقع لزوم به دشمن تیراندازی می کردند. این برج ها با تعداد زیادی اسب کشیده

می شدند.

ایرانیان باستان **نیروی دریایی** داشتند و کشتی های آنها از **خلیج فارس** تا **دریای مدیترانه** در رفت و آمد بودند.

پہچان

